

Wytyczne dla użytkowników majątku ZMPG S.A.

dotyczące szkód powstałych w wyniku awarii, niebezpiecznego uszkodzenia, katastrofy budowlanej, rozlewu, pożaru, niszczącego działania sił przyrody lub wskutek działania zidentyfikowanego lub niezidentyfikowanego sprawcy.

I. Określenia wstępne i uwagi

1. Awaria - niespodziewane (nieplanowane), nagłe zdarzenie (wydarzenie), które powoduje lub może (jest w stanie) spowodować obrażenia u ludzi albo uszkodzenia budynków, zakładów, materiałów lub zniszczenie środowiska.

Poważna awaria oznacza każde zdarzenie, takie jak: poważne zanieczyszczenie, pożar lub wybuch, powstałe podczas pracy zakładu i będące konsekwencją niekontrolowanych zdarzeń oraz stwarzające poważne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego lub środowiska naturalnego, natychmiastowe lub opóźnione, w którym istotną rolę odgrywają jedna lub kilka niebezpiecznych substancji i które powstało na terenie zakładu lub poza nim.¹

2. Niebezpiecznym uszkodzeniem obiektu budowlanego (budynku, budowli – grupa 1 i 2 według KŚT²) oraz urządzenia technicznego jest każde uszkodzenie konstrukcji nośnej lub układów sterujących, które pozostawione bez naprawy lub zabezpieczenia może spowodować katastrofę budowlaną, awarię albo stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego.
3. Katastrofą budowlaną jest niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów.³
4. Nie jest katastrofą budowlaną:⁴
  - 4.1. uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, nadającego się do naprawy lub wymiany,
  - 4.2. uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami,
  - 4.3. awaria instalacji
5. Rozlew substancji ropopochodnych / wypadek zanieczyszczenia olejowego oznacza zdarzenie lub szereg zdarzeń o wspólnej genezie, które powodują lub mogą powodować wylanie się oleju ze statku, innych środków transportu, zbiorników, magazynów, i które stwarzają lub mogą stworzyć zagrożenie dla ludzi, środowiska morskiego, wybrzeża, kanałów portowych, cieków wodnych, nabrzeży, infrastruktury hydrotechnicznej, i które wymagają działań ratunkowych lub innych natychmiastowych reakcji.⁵
6. Uwolnienie substancji chemicznych jest to niekontrolowane wydostanie się substancji chemicznych w skutek katastrof cystern, autocystern, cystern kolejowych, pęknięcia rurociągów transportowych, błędów technologicznych i niewłaściwego magazynowania związków i substancji

---

¹ Dyrektywa Rady 96/82/WE z dnia 9.12.1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, Dz. U. L 10 z 14.1.1997, art. 3, pkt. 5

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10.12.2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT), Dz. U. Nr 242 poz. 1622

³ art.73 pkt 1 Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo budowlane [tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1332]

⁴ Ibidem art. 73 pkt 2

⁵ Na podstawie Międzynarodowej Konwencji przyjętej w Londynie dnia 30.11.1990 r. o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie (Konwencja OPRC), Dz.U.04.36.323 z dnia 8.03.2004 r. art. 2

chemicznych, powodujące zagrożenie toksyczne, wybuchowe lub pożarowe, stwarzająca poważne zagrożenie zdrowia i życia ludzkiego, świata zwierzęcego i roślinnego, oraz innych elementów środowiska, a także powodując poważne straty materialne.

7. Pożar jest to efekt cieplny zaistnienia różnorodnych przemian chemicznych i zjawisk fizycznych w określonym układzie termodynamicznym, powodujący zmiany stanu termodynamicznego tego układu. Pożar powstaje wtedy, gdy istnieje przestrzenna i czasowa współzależność czynników warunkujących jego powstanie, tzn. jest chemiczną reakcją spalania, która przebiega względnie wolno i w dłuższym okresie czasu. Pożar ma wielorakie działanie niszczące: niszczenie konstrukcji obiektów, spalanie materiałów lub ich niszczenie przez strumień ciepła generowany w różnych fazach jego rozwoju. Ponadto może oddziaływać na ludzi zarówno przez bezpośrednie oddziaływanie płomienia na człowieka, jak i przez termiczną radiację, względnie przez toksyczne oddziaływanie produktów rozkładu termicznego i spalania.⁶
8. Niniejsze wytyczne dotyczą wyłącznie szkód materialnych, to jest takich, kiedy nie występują jednocześnie wypadki z ludźmi, powodujące obrażenia lub utratę życia. W razie wypadków z ludźmi w pierwszej kolejności powiadamiać należy Ośrodek Ratownictwa Dalsze postępowanie w takich przypadkach winno być uzgodnione z zakładową służbą BHP, Państwową Inspekcją Pracy lub Prokuraturą.
9. W przypadku szkód powstałych w obiekcie budowlanym lub urządzeniu technicznym, posiadającym aktualne ubezpieczenie od zdarzeń losowych lub innych ryzyk, tryb postępowania winien być również uzgodniony z ubezpieczycielem (uzgodnienia dokonuje ZMPG S.A.).
10. W przypadku szkód powstałych w wyniku nagłych zdarzeń z udziałem pojazdów mechanicznych drogowych lub szynowych, jednostek pływających, maszyn budowlanych, bądź w wyniku prowadzenia robót budowlanych lub wykonywania działalności gospodarczej, np. przeładunkowej, użytkownik majątku ZMPG SA powinien podjąć wszystkie możliwe czynności w celu ustalenia sprawcy oraz, o ile jest to niezbędne, pozyskać od tego sprawcy stosowne oświadczenia i dane dotyczące jego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej pojazdów, sprzętu lub wykonywanej działalności.
11. Następujące szkody nie podlegają niniejszym wytycznym:
  - 10.1. gdy szacowane straty całkowite nie przekraczają kwoty 2000 zł, z wyłączeniem szkód spowodowanych przez jednostki pływające.
  - 10.2. uszkodzenia ładunku /towaru/ w czasie transportu, przeładunku i składowania.
  - 10.3. rozlewy na lądzie i wodzie likwidują właściwe służby, w ramach umów generalnych, pod nadzorem właściwych służb ZMPG S.A.⁷
  - 10.4. normalne zużycie eksploatacyjne obiektu budowlanego lub urządzenia technicznego.
12. Warunki szczegółowe użytkowania lub używania mienia ZMPG S.A. są określone w umowach cywilno-prawnych zawieranych z dzierżawcami lub najemcami.

II. Obowiązki użytkownika majątku ZMPG S.A. w razie powstania szkody

1. Użytkownikami obiektu budowlanego lub urządzenia technicznego, stanowiącego własność lub administrowanego przez ZMPG S.A., są jego komórki organizacyjne (stanowiska, działy, wydziały) lub kontrahenci, z którymi zawarto umowy cywilno-prawne określające warunki używania lub użytkowania rzeczy.

---

⁶ prof. dr hab. inż. Melania Profit-Szczepańska, Wybrane zagadnienia z fizykochemii wybuchu, SGSP Warszawa 2005, s. 14.

⁷ Właściwy tok postępowania określa: *Plan zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń wód portowych zarządzanych przez Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A.*

2. Użytkownicy, kontrahenci, dzierżawcy ponoszą odpowiedzialność finansową za spowodowanie szkód w majątku ZMPG S.A. spowodowanych przez nich samych lub w skutek działania firm trzecich działających na ich zlecenie w myśl Art. 61 *Prawo budowlane*.⁸
3. Każdy użytkownik majątku ZMPG S.A. zobowiązany jest do powiadomienia o powstałych szkodach w dzierżawionym lub użytkowanym majątku.
4. W każdym przypadku powstania szkody określonej w części I. należy natychmiast powiadomić Dyspozytora Zmianowego Portu ZMPG S.A. lub Ośrodek Ratownictwa, lub Specjalistę ds. awarii ZMPG S.A. W przypadku szkód z udziałem pojazdów oraz osób trzecich, celem ich zatrzymania i sporządzenia stosownej dokumentacji należy natychmiast powiadomić SOPG.

W razie wypadku z ludźmi, pożaru lub katastrofy budowlanej, należy w pierwszej kolejności powiadomić Ośrodek Ratownictwa.

Dane kontaktowe wymienionych wyżej podmiotów podane są w części IV Wytucznych.

5. Użytkownik, u którego powstała szkoda w majątku ZMPG S.A., oprócz niezwłocznego powiadomienia, zobowiązany jest również do sporządzenia pisemnego meldunku o szkodzie.

Meldunek winien być doręczony, najszybciej jak to możliwe, Specjaliście ds. awarii ZMPG S.A. Meldunek winien być podpisany przez osobę upoważnioną do reprezentowania użytkownika. W meldunku należy podać:

- 3.1. nazwę obiektu lub urządzenia
  - 3.2. numer ewidencyjny lub rejestracyjny
  - 3.3. datę i godzinę powstania szkody
  - 3.4. miejsce powstania szkody
  - 3.5. nazwiska i imiona świadków oraz sprawców szkody, jeżeli są znane
  - 3.6. prawdopodobną przyczynę szkody
  - 3.7. kto został wcześniej powiadomiony o szkodzie, datę i godzinę powiadomienia
  - 3.8. nazwisko i imię sporządzającego meldunek, podpis oraz datę i godzinę sporządzenia
4. Do czasu przybycia na miejsce szkody ekip ratowniczych, użytkownik zobowiązany jest:
    - 4.1. zapewnić bezpieczeństwo pracowników własnych i obcych, a w razie konieczności ratować życie ludzkie,
    - 4.2. zabezpieczyć miejsce szkody przed dokonywaniem jakichkolwiek zmian celem zachowania wszystkich dowodów rzeczowych, umożliwiających ustalenie przyczyny szkody (wyłącza się zmiany związane z ratowaniem ludzi),
    - 4.3. wstrzymać pracę w miejscu szkody, o ile jest to konieczne,
    - 4.4. zabezpieczyć miejsce szkody przed dalszymi stratami,
    - 4.5. ogrodzić teren szkody przed dostępem osób postronnych.
  5. Nadzór merytoryczny nad prowadzonym postępowaniem przy likwidacji szkód, podejmowanie decyzji odnośnie sposobu i terminu likwidacji szkód oraz niezwłocznego zabezpieczenia miejsca szkody prowadzi Komisja Awaryjna. W sytuacjach wymagających natychmiastowych decyzji (np. w celu ograniczenia rozmiaru szkody lub natychmiastowego zabezpieczenia miejsca szkody) przewodniczący Komisji może upoważnić swojego zastępcę lub pozostałych członków do podejmowania decyzji w imieniu całej Komisji. Przewodniczący Komisji może, w przypadku podejrzenia o uchylaniu się od odpowiedzialności za szkody hydrotechniczne, wnioskować o

---

⁸ Dz. U. z 2013r. poz.1409 z późn. zm.

zatrzymanie statku sprawcy do Kapitanatu Portu, na czas ustawowo określony lub do momentu otrzymania stosownych zabezpieczeń na pokrycie strat.⁹

Wszyscy użytkownicy, u których powstała szkoda, zobowiązani są do udzielenia niezbędnej pomocy oraz brania udziału w prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym przez Komisję awaryjną lub Specjalistę ds. awarii ZMPG S.A.

6. Piloci na statkach, które spowodowały uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń portowych, nabrzeży lub innych budowli hydrotechnicznych albo zanieczyszczenie akwenów, zobowiązani są do niezwłocznego powiadomienia o tych szkodach: Kapitanat Portu, Dyspozytora Zmianowego Portu oraz Ośrodek Ratownictwa.

III. Postanowienia końcowe

1. Celem wczesnego wykrycia lub zapobieżenia szkodom, użytkownicy majątku ZMPG S.A. są zobowiązani do zapewnienia systematycznej kontroli i działań zapobiegawczych (niezwłoczne powiadomianie właściwych służb ZMPG S.A. oraz wykonywanie określonej umową konserwacji). W przypadku zauważenia szkód wykonać dokumentację, w tym fotograficzną, którą należy przekazać stosownym służbom MPG S.A.
2. W przypadku ujawnienia przez pracowników nadzoru majątkowego ZMPG S.A., lub innych służb, nie zgłoszonych przez użytkownika szkód majątkowych lub prowadzenia działalności powodującej ich powstawanie, wobec użytkownika mogą zostać zastosowane następujące sankcje:
  - 2.1. żądanie naprawienia szkody wg wyboru ZMPG S.A.,
  - 2.2. roszczenia odszkodowawcze w wysokości poniesionych kosztów napraw oraz kosztów dodatkowych np. w wyniku utraconych przychodów, itp.
  - 2.3. wypowiedzenie umowy dzierżawnej,
3. Szkody powodujące znaczne straty materialne lub budzące uzasadnione podejrzenie o umyślne (celowe) działanie sprawcy, podlegają także zgłoszeniu do SOPG oraz właściwego terytorialnie organu Policji i Prokuratury.

IV. Dane kontaktowe podmiotów którym należy zgłaszać szkody majątkowe

Poniżej podane są dane wg stanu na dzień zawarcia umowy. Bieżąco aktualne dane tych podmiotów dostępne będą na stronie internetowej ZMPG S.A.: www.portgdansk.pl/

Ośrodek Ratownictwa (czynny całą dobę, we wszystkie dni tygodnia)

telefony stacjonarne:

tel. alarmowy łączności wewnętrznej portowej (z telefonów stacjonarnych) – 111

tel. łączności zewnętrznej publicznej (lub komórkowej) – 58 737 99 14 lub 58 343 11 20

tel. łączności wewnętrznej portowej – 9914, 9960

fax – 58 737 92 69

Specjalista ds. awarii ZMPG S.A.

telefon komórkowy – 601 627 222 (czynny całą dobę, we wszystkie dni tygodnia)

Dyspozytor Zmianowy Portu (czynne całą dobę, we wszystkie dni tygodnia)

tel. alarmowy łączności wewnętrznej portowej (z telefonów stacjonarnych) – 93 05

tel. łączności zewnętrznej publicznej (lub komórkowej) – 58 737 93 05 lub 58 737 64 83

---

⁹ Szczegółowe postępowanie Komisji Awaryjnej, jej członków oraz sposób likwidacji szkód określa dokument: *Zasady postępowania przy likwidacji szkód w majątku portowym ZMPG S.A., powstałych w wyniku awarii, niebezpiecznego uszkodzenia, katastrofy budowlanej, rozlewu, pożaru, niszczącego działania sił przyrody lub wskutek działania niezidentyfikowanego sprawcy.*

telefon komórkowy – 691 912 225

SOPG

tel. alarmowy łączności wewnętrznej portowej (z telefonów stacjonarnych) – 113

tel. łączności zewnętrznej publicznej (lub komórkowej) – 58 737 76 40

tel. łączności wewnętrznej portowej – 7640

Kapitanat Portu Gdańsk

tel. łączności wewnętrznej portowej – 7371

tel. łączności zewnętrznej publicznej (lub komórkowej) – 58 737 7371